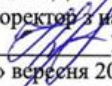

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи

Наталія БОРБИЧ
«4» вересня 2024 року

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри теорії та методики
фізичної культури
Протокол № 1 від 03.09.2024 р.
В.о. завідувача кафедри

Олександр МИТЧИК

ПОГОДЖЕНО
Гарант освітньо-професійної програми

Наталія ДЕНИСЕНКО
«3» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**ОК 38. ПРОПЕДЕВТИЧНИЙ ПРАКТИКУМ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Фізична культура)**
освітній ступінь **бакалавр**
галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальність **014 Середня освіта**
предметна спеціальність **014.11 Середня освіта (Фізична культура)**
академічна група **21 ФК**

РОЗРОБНИК: Наталія ДЕНИСЕНКО, декан факультету початкової освіти та фізичної культури,
доктор педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, заслужений учитель
України

Луцьк – 2024

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		Денна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента
	Спеціальність 014 Середня освіта	Обов'язковий
Загальна кількість годин – 90 год.	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки: 2-й
		Семестр: 3-й
		Практична робота: 36 год.
		Самостійна робота: 49 год.
		Консультації: 5 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

Вступ.

Згідно освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) здобувачі вищої освіти упродовж навчання проходять різні види навчальних практик. Зазначені їй види реалізуються через відповідні форми практичної підготовки за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра. Програми практик складені на основі переліку типових документів, що створюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затверджений Наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 р. № 578/5 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 400/5 від 07.03.2013), п. 595-596; Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-19; Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII; Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93; Положення про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової перед вищої освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

Професійна комунікація як концепція та практика є основою професійного розвитку майбутніх учителів фізичної культури. Практика з професійної комунікації відіграє ключову роль в діяльності майбутнього вчителя фізичної культури, оскільки ефективне спілкування співрозмовників не лише навчає, а й мотивує учнів до активного способу життя, залучати їх до нових видів спорту та організовувати спортивно-масові заходи. Цей вид практики також покликаний підготувати фахівців фізичної культури, які розуміють фахову комунікацію як запоруку успіху й платформу для реалізації продуктивних ділових взаємин під час підготовки спортивних команд.

Пропедевтична практика з професійної комунікації сприятиме розвитку особистості здобувача освіти, підвищенню їхньої професійної та мовленнєвої компетентності. Вона надасть знання про ключові теоретичні концепції комунікативних процесів у викладанні фізичної культури, зорієнтує на особливості перспективних моделей комунікації та сучасних комунікативних технологій у спорті. Крім того, студенти набудуть навичок визначення доцільності використання комунікативних технологій у різних соціальних контекстах, а також розроблення прогностичних моделей міжнародної комунікації, що є важливим для сфери фізкультурної освіти.

Предметом цієї практики для майбутніх учителів фізичної культури є глибоке засвоєння принципів, видів, закономірностей і норм спортивної комунікації як в усній формі (під час уроків фізичної культури, тренувальних занять, спортивно-масових заходів тощо), так і в письмовій (оформлення змагальної документації, складання конспектів уроків, проведення пульсометрії уроку та анкетувань). Особливу увагу приділено ефективній взаємодії з учнями, колегами, батьками та громадськістю.

Міждисциплінарні зв'язки. Студенти відпрацьовують у школі професійні мовні сценарії та цифрові навички (ОК 2, 15, 12, 38). Педагогічні основи (ОК 27, 8) послідовно застосовуються в уроках початкової (ОК 39) та середньої школи (ОК 40), забезпечуючи поступове опанування методик ФК. Методика загальної

фізкультури (ОК 35) доповнюється альтернативними іграми (ОК 18), інноваційними видами спорту (ОК 41) і видовими вправами з баскетболу та гімнастики (ОК 21, 23, 42), що поєднує технічну майстерність із творчістю учнів.

2.1. Мета, основні обов'язки та завдання практики з професійної комунікації та особливості її організації

Практика з професійної комунікації має навчально-дослідницьке покликання. Її мета – це підготовка бакалавра до виконання професійних обов'язків учителя фізичної культури, зосереджуючи увагу на: теоретико-методологічних засадах культури повсякденного та ділового спілкування у сфері фізичного виховання; усвідомленні моральних ідеалів і цінностей учнів різного віку і статі та професійної комунікації з ними; опанування фаховою термінологією та інструментами неформальної взаємодії з дітьми і підлітками в освітньому процесі ЗЗСО; формуванні навичок ефективної комунікації у спортивних командах школи; ознайомлення з аспектами і методами комунікативних досліджень, методиками збору і аналізу фактичного матеріалу. Також практика сприятиме успішній адаптації до нових видів спорту відповідно до Концепції НУШ, професійній соціалізації та опануванню моделей ділової поведінки, необхідних для вчителя фізичної культури нового покоління.

Практика проводиться у III семестрі (II курс). Практика організовується у поєднанні студентів із теоретичним навчанням, один раз на тиждень. У розкладі теоретичних занять коледжу вивільняється пів дня на цей вид практики. Група студентів поділяється на 2 підгрупи. Для керівництва на кожен підгрупу призначається викладач-методист.

Здобувачі вищої освіти спостерігають за проведенням занять у ЗЗСО, кожен студент бере участь у проведенні 2-х залікових фрагментів уроків в якості помічника вчителя фізичної культури. Викладач-методист має обов'язково бути присутнім на залікових заняттях та під час спостережень. Керівник практики складає графік проведення студентами занять (у якості асистента) та інших видів робіт, який узгоджується з учителями фізичної культури ЗЗСО. У графіку зазначається: назва академічної групи, прізвище, ім'я, по батькові викладача-методиста, день і час практики, дані про базовий заклад; таблицею оформлюється послідовність проведення фрагментів залікових занять – прізвища, імена, по батькові, клас, дати проведення практики, відмітки про спостереження, залікові заняття.

2.2. Під час практики розв'язуються такі завдання:

1. Формування професійної комунікативної компетентності вчителя фізичної культури;
2. Ознайомлення з організацією освітнього процесу з фізичної культури в школі.
3. Ознайомлення зі специфікою роботи вчителя фізичної культури.
3. Формування компетентностей щодо:
  - вивчення і аналізу календарно-тематичних планів вчителя фізичної культури;
  - вироблення комунікації студент-учитель-учень;
  - проведення спостережень за уроком фізичної культури вчителя та його комунікаційної стратегії;
  - проведення педагогічного аналізу уроку фізичної культури;
  - розробки підготовчої частини уроку фізичної культури;

- проведення індивідуальних бесід з учнями;
- опрацювання методичної та наукової літератури, використання їх під час підготовки до уроку;
- формування навичок ділової комунікації з урахуванням індивідуальних особливостей учнів;
- засвоєння принципів проведення експериментальних досліджень;
- розвиток професійної комунікації здобувачів вищої освіти шляхом ознайомлення з педагогічним досвідом у вчителя-наставника;
- встановлення зв'язків теоретичного матеріалу з практичним;
- спостереження, аналізу та узагальнення досвіду комунікації учителів фізичної культури з учнями, переносючи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи;
- бути здатним застосовувати набуті знання та вміння на робочому місці та реальному житті.

2.3. Обов'язки здобувачів вищої освіти-практикантів:

1. Вивчення системи роботи вчителя фізичної культури його комунікативну стратегію.
2. Вивчення методики проведення уроку, інших форм організації освітнього процесу з фізичної культури, шляхом відвідування й аналізу уроків учителя-наставника.
3. Проведення фрагменту уроку з фізичної культури (підготовча частина).
4. Під час практики здобувачі вищої освіти мають дотримуватися правил внутрішнього розпорядку школи, виконувати розпорядження адміністрації та керівників практики.
5. Практиканти обліковують свою роботу в щоденнику: загальні відомості про базу практики, спостереження за проведенням занять учителями фізичної культури ЗЗСО, плани-конспекти власних фрагментів уроків, розроблені комплекси ЗРВ, результати проведеного анкетування серед учнів та інші види практичних робіт.
6. В кінці семестру викладач-методист перевіряє щоденники, звіти, а на завершення практики здобувач освіти має бути підготовлений до диференційованого заліку.
7. По завершенню практики здобувачі вищої освіти упродовж 3-х днів мають здати всю звітну документацію: педагогічний щоденник; звіт про проходження пропедевтичної практики з професійної комунікації;
8. Участь у підсумковій конференції з пропедевтичної практики (виступ із доповіддю, рефератом, викладення підсумків практики та ін.).

3. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність.

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, здійснювати пошук з різних джерел і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності (соціальна компетентність).

ЗК-6. Здатність до самостійного, усвідомленого та критичного пошуку, перевірки й інтерпретації інформації з різних джерел для формування обґрунтованих рішень у процесі педагогічної діяльності.

ЗК-7. Здатність інтегрувати теоретичні знання й практичні навички у процес організації навчальної діяльності та ефективно діяти в умовах типових і нетипових педагогічних ситуацій.

ЗК-8. Здатність налагоджувати результативну міжособистісну взаємодію в освітньому та професійному середовищі, працювати в команді та підтримувати конструктивну комунікацію з учнями, батьками, колегами і представниками суміжних галузей.

ЗК-9. Здатність гнучко адаптуватися до змін у педагогічній та спортивній діяльності, проявляти ініціативність і креативність, генерувати нові ідеї та ефективно вирішувати професійні завдання.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів в процесі організації урочних і позаурочних форм фізичного виховання.

СК3. Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання, включаючи традиційні та новітні форми рухової активності (ігрові, оздоровчі, тренувальні, інноваційні, інтегровані), для забезпечення ефективності освітнього процесу з фізичної культури.

СК 7. Здатність усвідомлювати власні почуття й емоційні стани та ефективно ними керувати у процесі ігрової та спортивної діяльності, зберігаючи педагогічну врівноваженість, справедливість і позитивний емоційний фон під час взаємодії з учнями.

СК 8. Здатність усвідомлювати розмаїття та унікальність культур у суспільстві, поважати індивідуальні відмінності учасників спортивної діяльності та застосовувати ефективні методи попередження, подолання й конструктивної трансформації конфліктів у командних і змагальних ситуаціях.

СК 12. Здатність планувати освітній процес з фізичної культури, визначаючи цілі, зміст, методи, форми та засоби організації рухової діяльності учнів, а також забезпечуючи поступовість, безпечність і результативність їх фізичного розвитку.

СК 18. Організовувати та проводити навчальні заняття різних типів, а також позаурочні й позашкільні заходи з фізичної культури, творчо застосовуючи досвід, набутий під час різних видів педагогічних практик, забезпечуючи їх методичну цілісність, безпечність і високу результативність.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання.

ПРН 3. Враховувати закономірності розвитку, вікові та індивідуальні особливості учнів для забезпечення безпечного, інклюзивного й мотивувального освітнього середовища.

ПРН 4. Планувати, моделювати і реалізовувати уроки фізичної культури та позакласну роботу відповідно до Державного стандарту, навчальних програм і потреб учнів.

ПРН 11. Створювати інклюзивне, психологічно комфортне середовище, застосовувати методи емоційної підтримки й адаптації навчання для різних категорій учнів.

ПРН 13. Використовувати українську мову в професійній діяльності на рівні чіткого, грамотного й методично правильного усного та писемного мовлення.

ПРН 15. Ефективно організовувати професійну взаємодію з учнями, батьками, колегами та соціальними партнерами на засадах педагогічного партнерства та поваги.

ПРН 17. Здійснювати рефлексію, самооцінювання, планування власної професійної траєкторії та забезпечувати безперервний особистісний і педагогічний розвиток.

ПРН 19. Здатність вивчати, осмислювати та творчо впроваджувати досвід учителів-практиків, використовуючи ефективні педагогічні підходи, здобуті під час практики, наставництва та взаємовідвідувань занять, для підвищення якості власної професійної діяльності.

ПРН 7. Організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі, спортивномасові заходи й нові види активності відповідно до принципів Нової української школи, забезпечуючи інклюзивність, доступність для всіх категорій учнів, з урахуванням їхніх вікових, фізичних та психоемоційних особливостей, а також дотриманням безпекових і санітарно-гігієнічних вимог.

ПРН 8. Аналізувати рухову діяльність учнів, здійснювати комплексний контроль і оцінювання навчальних досягнень з урахуванням критеріїв, індикаторів та вікових норм.

ПРН 11. Створювати інклюзивне, психологічно комфортне середовище, застосовувати методи емоційної підтримки й адаптації навчання для різних категорій учнів.

ПРН 12. Розробляти навчально-методичні матеріали, програми фізичного розвитку, змагальну та навчальну документацію відповідно до вимог НУШ.

ПРН 15. Ефективно організовувати професійну взаємодію з учнями, батьками, колегами та соціальними партнерами на засадах педагогічного партнерства та поваги.

ПРН 17. Здійснювати рефлексію, самооцінювання, планування власної професійної траєкторії та забезпечувати безперервний особистісний і педагогічний розвиток.

ПРН 19. Здатність вивчати, осмислювати та творчо впроваджувати досвід учителів-практиків, використовуючи ефективні педагогічні підходи, здобуті під час практики, наставництва та взаємовідвідувань занять, для підвищення якості власної професійної діяльності.

1. Конструктивно-планувальні вміння:

Формування конструктивно-планувальних компетентностей під час практики забезпечує здатність майбутнього вчителя фізичної культури ефективно моделювати освітній процес, зокрема:

- розробляти плани-конспекти комплексів загальнорозвивальних вправ із оцінками освітніх цілей, вікових особливостей та рівня підготовки.
- створювати структуровані фрагменти уроків, забезпечуючи логіку підбору засобів фізичного виховання;
- формулювати чіткі та досяжні цілі і завдання для кожного уроку, орієнтуючись на очікувані результати
- *вміти*: знайти індивідуальний стиль спілкування, застосовувати різноманітні засоби переконання, оцінити конфліктну ситуацію та обрати шляхи її подолання, організувати процес прийому й передачі інформації, установлювати комунікативні зв'язки в колективі, використовувати інформаційні ресурси комп'ютерних технологій для організації комунікативного процесу;

2. Організаційні вміння:

- вміння чітко і методично проводити фрагменти уроку відповідно до розробленого плану;
- вміння ефективно організовувати навчальну діяльність учнів, підтримуючи високий рівень мотивації та замученості їх до рухової активності;
- формування навичок аргументованого висловлювання думок під час професійних дискусій;
- забезпечити діяльність учнів згідно плану уроку;
  - використання словесних та практичних методів навчання згідно вікових особливостей учнів;
  - використання традиційних засобів навчання;
  - формування навичок конструктивного вирішення конфліктів у спортивних ситуаціях (наприклад, при допомозі в організації суддівстві спортивних змагань чи проведенні фрагментів уроку);
  - порівнювати різні теорії комунікації, розробляти стратегію подолання міжкультурних перешкод, розуміти специфіку взаємовідносин між мовою, культурою та спілкуванням у процесі спортивно-масової роботи в НУШ.

3. *Дослідницькі компетентності вчителя фізичної культури:*

- застосування дослідницьких підходів для діагностики комунікативної взаємодії в процесі фізичного виховання (анкетування, спостереження, аналіз поведінкових моделей);
- вивчення показників втоми учнів для оцінки реакцій на фізичні навантаження (зокрема, через ведення протоколів пульсометрії під час уроку).
  - дослідження загального ставлення до уроку фізичної культури. Проведення анкетування серед учнів та вчителів базового закладу освіти.

5. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Тема 1. Ознайомлення із завданнями та програмою пропедевтичної практики з професійної комунікації.

Тема 2. Ознайомлення з правами та обов'язками студентів-практикантів.

Тема 3. Ознайомлення з базою проходження практики. Бесіда з директором, заступником директора. Бесіда з вчителем фізичної культури на тему: «Ефективна комунікація вчителя фізичної культури з учнями як ключ до успішного освітнього процесу та мотивації школярів до активного способу життя».

Тема 4. Ознайомлення зі шкільною документацією, з тематично-календарним плануванням уроків фізичної культури. Складання індивідуального плану роботи студента під час практики; формування навички самостійності в реалізації індивідуального плану.

Змістовий модуль 2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ-ПРАКТИКАНТА

Тема 5. Професійна комунікація як концепція та практика сучасного вчителя фізичної культури. Використання зрозумілої й доступної мови (уникання складних термінів без пояснення, особливо для молодших класів).

Тема 6. Спостереження, та дидактичний аналіз уроку фізичної культури. Аналіз та узагальнення досвіду комунікації учителя фізичної культури з учнями, переносючи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи.

Тема 7. Підготовка до проведення підготовчої частини уроку фізичної культури (відбір змісту навчального матеріалу для підготовчої частини уроку, методів і засобів навчання, дидактичних матеріалів).

Тема 8. Асистування вчителю – допомога у проведенні уроків фізичної культури, підготовка спортивного інвентарю, спостереження за учнями. Формування навичок ділової комунікації з урахуванням індивідуальних особливостей учнів. Вміння триматися перед аудиторією як одна із складових ораторського мистецтва вчителя фізичної культури (залучення учнів до обговорення та рефлексії, відкритий діалог, прояв повагу до кожного).

Тема 9. Невербальна підтримка учнів на уроці фізичної культури. Використання мови тіла: усмішка, зворотній контакт, жести для підбадьорення. Створення доброзичливої атмосфери на уроці.

Тема 10. Зворотний зв'язок як інструмент фахової комунікації майбутніх учителів фізичної культури. Метод «позитивний сандвіч» (спочатку похвала, потім порада, потім знову підтримка).

Тема 11. Комунікативні аспекти застосування дослідницького підходу в сучасному уроці фізичної культури. Використання педагогічних досліджень для адаптації комунікаційних стратегій у фізичному вихованні. Аналіз уроку фізичної культури з позиції хронометражу (пульсометрії). Емпіричні методи дослідження у формуванні стратегії комунікації між учителем і учнями (проведення анкетування).

6. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
Лекції		Практик.	Самост.	
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА				
Тема 1. Ознайомлення із завданнями та програмою пропедевтичної практики з професійної комунікації.	3		2	1
Тема 2. Ознайомлення з правами та обов'язками студентів-практикантів.	2		1	1
Тема 3. Ознайомлення з базою проходження практики.	5		2	3
Тема 4. Ознайомлення зі шкільною документацією, з тематично-календарним плануванням уроків фізичної культури.	6		3	3
Усього годин за змістовим модулем 1	16		8	8
Змістовий модуль 2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА				
Тема 5. Професійна комунікація як концепція та практика сучасного вчителя фізичної культури.	6		2	4
Тема 6. Спостереження, та дидактичний аналіз уроку фізичної культури.	7		3	4
Тема 7. Підготовка до проведення фрагменту уроку фізичної культури (відбір змісту навчального матеріалу для підготовчої частини уроку, методів і засобів навчання, дидактичних матеріалів).	7		3	4

Тема 8. Асистування вчителю – допомога у проведенні уроків фізичної культури, підготовка спортивного інвентарю, спостереження за учнями.	12		5	7
Тема 9. Невербальна підтримка учнів на уроці фізичної культури.	10		4	6
Тема 10. Зворотний зв'язок як інструмент фахової комунікації майбутніх учителів фізичної культури.	10		4	6
Тема 11. Комунікативні аспекти застосування дослідницького підходу в сучасному уроці фізичної культури.	17		7	10
Консультації	5			-
Усього годин за змістовим модулем 2	74		28	41
Всього годин:	90	-	36	49

7. Темати практичних занять

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин
1/1	Ознайомлення із завданнями та програмою пропедевтичної практики з професійної комунікації.	2
2/1	Ознайомлення з правами та обов'язками студентів-практикантів.	1
3/1	Підготовка бесіди з вчителями фізичної культури на тему: «Ефективна комунікація вчителя фізичної культури з учнями як ключ до успішного освітнього процесу та мотивації школярів до активного способу життя».	2
4/1	Складання індивідуального плану роботи студента під час практики; формування навички самостійності в реалізації індивідуального плану.	3
5/2	Професійна комунікація як концепція та практика сучасного вчителя фізичної культури. Використання зрозумілої й доступної мови (уникання складних термінів без пояснення, особливо для молодших класів).	2
6/2	Спостереження, та дидактичний аналіз уроку фізичної культури. Аналіз та узагальнення досвіду комунікації учителя фізичної культури з учнями, переносячи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи.	3
7/2	Підготовка до проведення підготовчої частини уроку фізичної культури (відбір змісту навчального матеріалу для підготовчої частини уроку, методів і засобів навчання, дидактичних матеріалів).	3
8/2	Формування навичок ділової комунікації з урахуванням індивідуальних особливостей учнів. Вміння триматися перед аудиторією як одна із складових ораторського мистецтва вчителя фізичної культури (залучення учнів до обговорення та рефлексії, відкритий діалог, прояв повагу до кожного).	5
9/2	Невербальна підтримка учнів на уроці фізичної культури. Використання мови тіла: усмішка, зворотній контакт, жести для підбадьорення. Створення доброзичливої атмосфери на уроці.	4
10/2	Метод «позитивний сандвіч» (спочатку похвала, потім порада, потім знову підтримка).	4
11/2	Використання педагогічних досліджень для адаптації комунікаційних стратегій у фізичному вихованні. Аналіз уроку фізичної культури з позиції хронометражу (пульсометрії).	7

	Емпіричні методи дослідження.	
Разом		36

8. Самостійна робота

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин
1/1	Ознайомлення із завданнями та програмою пропедевтичної практики з професійної комунікації.	1
1/2	Ознайомлення з правами та обов'язками студентів-практикантів.	1
3/1	Підготовка бесіди з вчителями фізичної культури на тему: «Ефективна комунікація вчителя фізичної культури з учнями як ключ до успішного освітнього процесу та мотивації школярів до активного способу життя».	3
4/1	Складання індивідуального плану роботи студента під час практики; формування навички самостійності в реалізації індивідуального плану.	3
5/2	Професійна комунікація як концепція та практика сучасного вчителя фізичної культури. Використання зрозумілої й доступної мови (уникання складних термінів без пояснення, особливо для молодших класів).	4
6/2	Спостереження, та дидактичний аналіз уроку фізичної культури. Аналіз та узагальнення досвіду комунікації учителя фізичної культури з учнями, переносячи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи.	4
7/2	Підготовка до проведення підготовчої частини уроку фізичної культури (відбір змісту навчального матеріалу для підготовчої частини уроку, методів і засобів навчання, дидактичних матеріалів).	4
8/2	Формування навичок ділової комунікації з урахуванням індивідуальних особливостей учнів. Вміння триматися перед аудиторією як одна із складових ораторського мистецтва вчителя фізичної культури (залучення учнів до обговорення та рефлексії, відкритий діалог, прояв повагу до кожного).	7
9/2	Невербальна підтримка учнів на уроці фізичної культури. Використання мови тіла: усмішка, зворотній контакт, жести для підбадьорення. Створення доброзичливої атмосфери на уроці.	6
10/2	Метод «позитивний сандвіч» (спочатку похвала, потім порада, потім знову підтримка).	6
11/2	Використання педагогічних досліджень для адаптації комунікаційних стратегій у фізичному вихованні. Аналіз уроку фізичної культури з позиції хронометражу (пульсометрії). Емпіричні методи дослідження.	10
	Разом	59

9. Консультації

№ теми/ модуля	Назва теми	К-сть годин

1/4	Розробка індивідуального плану практичної діяльності: вивчення модельних навчальних програм, календарних планів та стандартів НУШ.	1
1/6	Оформлення звітної документації.	1
2/7	Участь у підсумковій конференції, презентація власних напрацювань та демонстрація професійного зростання через використання сучасних освітніх технологій	1
2/10	Практичне засвоєння стандартів НУШ у викладанні фізичної культури в 1-4 класах. Заповнення звітної документації.	2
Разом		5

10. Дослідницька робота Практична робота №1

Визначення рівня фізичних навантажень за пульсом на уроці фізичної культури.

Практична робота №2

Дослідження загального ставлення до уроку фізичної культури. Проведення анкетування серед учнів та вчителів базового закладу освіти (орієнтовна анкета).

АНКЕТУВАННЯ ДЛЯ УЧНІВ _____ класу¹

1. Як ти оцінюєш свої уроки фізичної культури?
  - Дуже цікаві
  - Зазвичай цікаві
  - Нейтральні
  - Часто нецікаві
  - Зовсім нецікаві
2. Чи подобається тобі брати участь у фізичних вправах на уроці?
  - Так, дуже
  - Скоріше так
  - Байдуже
  - Скоріше ні
  - Ні, не подобається
3. Що тобі найбільше подобається на уроках фізичної культури?
(Можна вибрати кілька варіантів)
  - Командні ігри (футбол, баскетбол, волейбол тощо)
  - Індивідуальні види спорту (легка атлетика, гімнастика, плавання тощо)
  - Нові, нестандартні види активності (йога, скандинавська ходьба, воркаут тощо)
  - Розминка та загальна фізична підготовка
  - Можливість рухатися і відпочивати від інших предметів
  - Спілкування з однокласниками

Нові види спорту та нестандартні види активностей

4. Чи хотів/ла би ти, щоб на уроках фізкультури вводили нові, нестандартні види активності?
  - Так, обов'язково!

¹ Клас за вибором практиканта

- Було б цікаво спробувати
  - Мені достатньо того, що є
  - Ні, нецікаво
5. Які нові види фізичної активності ти б хотів/ла бачити на уроках? (Можна вибрати кілька варіантів)
- Йога
  - Пілатес
  - Скелелазіння
  - Воркаут
  - Підготовка до марафонів або бігових змагань
  - Танцювальні стилі (хіп-хоп, зумба тощо)
  - Скандинавська ходьба
  - Інше (вказіть свій варіант)_____
-
6. Чи готовий/а ти пробувати нові види спорту або фізичної активності, якщо їх введуть у програму?
- Так, із задоволенням
  - Скоріше так
  - Байдуже
  - Скоріше ні
  - Ні

Професійна комунікація та роль учителя фізичної культури

7. Наскільки важливе для тебе спілкування з учителем фізичної культури під час уроків?
- Дуже важливе
  - Скоріше важливе
  - Байдуже
  - Скоріше неважливе
  - Неважливе
8. Як ти оцінюєш стиль комунікації твого вчителя фізкультури?
- Мотивує і заохочує
  - Спокійний, але не дуже мотивує
  - Часто критикує, але дає корисні поради
  - Здебільшого критикує і не підтримує
9. Що, на твою думку, вчитель фізичної культури може зробити, щоб покращити спілкування з учнями?
- Давати більше пояснень щодо вправ та їх користі
  - Більше підтримувати та мотивувати
  - Слухати побажання учнів щодо вправ і видів спорту
  - Менше критикувати
10. Чи легко тобі звернутися до вчителя фізкультури з питанням або проханням?
- Так, завжди легко
  - Частково легко
  - Іноді складно

- Взагалі складно

11. Звітна документація

Після завершення пропедевтичної практики складається підсумковий звіт.

1. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики, студентам відводиться 3 дні.
2. На кожне асистування вчителю практикант готує 2 конспекти. Без перевіреного і затвердженого викладачем-методистом конспекту фрагменту уроку студент до проведення не допускається.
3. Переглянуті уроки обов'язково аналізуються. За аналіз переглянутих уроків студенту виставляється оцінка.
4. Складання 2-х комплексів ЗРВ.
5. Керівники від бази практики консультують студентів з питань організації педагогічних досліджень:
  - визначення рівня фізичних навантажень за пульсом на уроці фізичної культури;
  - проведення анкетування (дослідницькі підходи щодо діагностики комунікативної взаємодії у фізичному вихованні школярів).
 Методист від закладу освіти перевіряє наявність та зміст планів-конспектів і за умови відповідності вимогам дає дозвіл на проведення фрагментів уроку.
 Спостереження і конспекти уроків студенти оформлюють за відповідною формою.

12. Критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

12.1. Критерії оцінювання видів робіт на практиці

Назва (вид) критерію	Зміст (показники) критерію / максимальна кількість балів
Заліковий фрагмент урок (підготовча частина)	Ступінь виконання плану і досягнення поставленої мети (10 балів) Проведення підготовчої частини уроку фізичної культури 2 фрагменти по 10 балів Максимальна кількість балів – 20 балів
Підготовка конспекту підготовчої частини уроку	Чіткість і конкретність поставлених студентом завдань уроку, володіння фаховою термінологією при проведенні підготовчої частини уроку, підбір засобів навчання та логічність їх побудови, матеріали та ресурси, дизайн і оформлення, мовна грамотність (3 бали) 2 конспекти по 5 бали Максимальна кількість балів – 10
Спостереження за роботою вчителя фізичної культури Сп.1 Професійна комунікація вчителя фізичної культури Сп.2-3 Урок фізичної культури	Наявність записів спостережень. Вміння відшукувати позитивні сторони спостережуваного заняття. Вміння формулювати висновки і пропозиції (2 бали) 3 спостереження по 4 бали Максимальна кількість балів – 12
Розробка комплексів ЗРВ: ЗРВ№1 ЗРВ№2	Володіння фаховою термінологією при проектуванні комплексів ЗРВ з предметом та без предметів 2 комплекси по 5 бали

	Максимальна кількість балів – 10
Дослідницька робота: - проведення пульсометрії уроку; - проведення анкетування на тему «Діагностики комунікативної взаємодії у фізичному вихованні школярів»	Володіння умінями застосовувати емпіричні методи дослідження у формуванні стратегії комунікації між учителем і учнями. проведення пульсометрії уроку – 8 балів проведення анкетування – 10 балів Максимальна кількість балів – 18
Залік	Максимальна кількість балів – 30.
ВСЬОГО	Максимальна кількість балів – 100

12.2. Орієнтовні питання до диференційованого заліку з практики

1. Які методи навчання використовував учитель під час уроків фізичної культури?
2. Які словесні методи навчання застосовував учитель фізичної культури під час уроку?
3. Як учитель використовував наочні методи навчання для пояснення техніки виконання вправ?
4. Чи застосовувався репродуктивний метод навчання на уроках? Якщо так, у яких вправах?
5. Які види рухливих або спортивних ігор використовувалися як метод навчання?
6. Чи використовував учитель змагальний метод на уроках? Якщо так, як він вплинув на мотивацію учнів?
7. Як учитель адаптував навчальні завдання для учнів із різним рівнем фізичної підготовки?
8. Чи застосовувався проблемно-пошуковий метод на уроці? Якщо так, у яких ситуаціях?
9. Як учитель оцінює правильність виконання вправ та виправляв помилки учнів?
10. Чи використовувалися на уроці сучасні інтерактивні технології для навчання фізичної культури?
11. Яку методику мотивації учнів до активної участі у заняттях фізичною культурою застосовував учитель?
12. Які форми організації навчальної діяльності спостерігалися під час уроків (фронтальна, групова, індивідуальна)?
13. Як учитель забезпечив безпеку учнів під час виконання вправ і спортивних ігор?
15. Які засоби навчання та спортивний інвентар використовувалися на уроці? Як вони вплинули на ефективність занять?

13. Критерії оцінювання набутих знань і вмінь, захисту звіту практики (залік)

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
30-21	відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання вірні й повні
20-16	добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками
15-10	задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками
1-9	незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи

14. Політики курсу

14.1. Політика щодо відвідування

Здобувач освіти повинен відвідувати всі види занять, передбачені навчальним планом, згідно з розкладом. Графік консультацій із практики оприлюднений на інформаційному стенді кафедри теорії та методики фізичної культури. У разі відсутності здобувача на занятті він зобов'язаний його відпрацювати.

14.2. Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач освіти повинен самостійно виконати всі завдання практики. У випадку запозичень інформації, зобов'язаний коректно її відображати з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення різних форм оцінювання знань (семестровий, підсумковий контроль) заборонено.

Використання інструментів штучного інтелекту в освітній діяльності здійснюється у межах вимог академічної доброчесності та відповідно до Політик впровадження та використання ШІ в Коледжі. Здобувач освіти зобов'язаний використовувати технології штучного інтелекту відповідально, прозоро та етично, з обов'язковим дотриманням принципів академічної доброчесності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради.

14.3. Політика щодо дотримання термінів виконання завдань

Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання практики. У випадку відсутності здобувача освіти на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До проведення захисту практики здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати щоденник практики. Ліквідація заборгованості відбувається під час проведення консультацій з освітнього компонента за графіком, визначеним викладачем.

14.4. Політика щодо визнання результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому завданні, темі (темам), що передбачені робочою програмою освітнього компонента, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно з «Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у Комунальному закладі вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради».

Враховуючи зміст і ґрунтовність отриманих здобувачем освіти знань і набутих у неформальній освіті вмінь, їх актуальності та значимості у професійній підготовці, допустиме нарахування додаткових балів – до 8.

Загальні критерії оцінювання результатів проходження практики

«Відмінно». Високий рівень проходження пропедевтичної практики з професійної комунікації для вчителя фізичної культури характеризується володінням специфічною термінологією, ефективними вербальними та невербальними засобами взаємодії, а

також вмінням адаптувати комунікацію відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Ключові складові високого рівня проходження практики:

1. Термінологічна компетентність: знання й використання фахових термінів; точне володіння спортивною та педагогічною термінологією, наприклад: «координація рухів», «м'язова витривалість», «аеробне навантаження», «динамічне розтягування».
2. Розуміння використання дидактичних та методичних термінів: «моделювання рухової активності», «інтерактивні форми навчання», «індивідуалізація фізичного навантаження».
3. Доступне пояснення методичних аспектів уроку відповідно до рівня підготовленості учнів.
4. Вербальна комунікація (чіткість, лаконічність, логічність). Адаптація мови відповідно до контингенту учнів).
5. Формулювання інструкцій у зрозумілій та доступній формі (наприклад, замість «Робимо вправу на баланс», конкретизувати: «Стаємо на одну ногу, руки в сторони, тримаємо рівновагу 10 секунд»).
6. Використання мотиваційного мовлення: «Молодці! Ви рухаєтеся синхронно, що свідчить про гарну координацію».
7. Вибір лексики залежно від віку, рівня фізичної підготовки та особливостей класу.
8. Структурування інформації у доступній формі:
  - Для молодших класів – використання образних порівнянь (наприклад, «стрибаємо, як жабки»);
  - Для середній і старшій ланок освіти – точне пояснення техніки виконання з використанням термінів.
9. Невербальна комунікація (жести, міміка).
10. Використання демонстрації вправ як основного засобу навчання.
11. Контроль уваги учнів через зоровий контакт.
12. Дотримання безпечної дистанції під час індивідуального коригування техніки рухів.
13. Ділова та міжособистісна комунікація (взаємодія з колегами та адміністрацією; коректне використання професійного сленгу в педагогічному колективі).
14. Психолого-педагогічна взаємодія з учнями (уміння врахування емоційного стану дітей під час пояснення вправ). Використання підтримувальної риторики: «У тебе чудово виходить!», «Спробуй ще раз, і буде ще краще!».

Отже, високий рівень професійної комунікації у вчителя фізичної культури проявляється у грамотному використанні термінології, чіткій і доступній вербальній взаємодії, ефективній невербальній комунікації та налагодженні конструктивного діалогу з усіма учасниками освітнього процесу. Це сприяє не лише якісному навчанню, а й формуванню в учнів мотивації до здорового способу життя.

«Добре». Середній рівень проходження практики свідчить про загальну обізнаність вчителя фізичної культури з основами професійної комунікації, проте існують певні недоліки, які можуть впливати на ефективність взаємодії з учнями та колегами.

Ключові аспекти середнього рівня проходження практики:

1. Володіння фаховою термінологією.

– Знання основних термінів, проте не завжди їх коректне використання.

– Вчитель здебільшого розуміє спеціалізовану термінологію, але часом плутає назви вправ або використовує менш точні поняття (наприклад, замість «статична розтяжка» може сказати «утримання пози»).

– Є певні труднощі у поясненні складних термінів доступною мовою для учнів.

2. Використання загальнозрозумілих термінів, але з окремими спрощеннями

– У більшості випадків вживає правильні назви вправ і рухів, хоча іноді замінює їх побутовими словами, щоб полегшити розуміння учнів.

2. Вербальна комунікація. Загалом чіткі інструкції, але можливі незначні неточності:

– Вчитель може іноді надавати занадто короткі або, навпаки, довгі пояснення, що ускладнює виконання завдань.

3. Пояснення техніки безпеки, але без деталізації:

– Вчитель нагадує про безпеку, але може недостатньо чітко пояснювати правильне положення тіла або важливі моменти уникнення травм.

4. Адаптація мови відповідно до віку учнів, але не завжди достатня

– Для старших школярів пояснення є достатньо зрозумілими, проте для молодших може бути використана термінологія без пояснення, що викликає труднощі в розумінні.

5. Невербальна комунікація. Демонстрація вправ присутня, але не завжди виразна.

– Вчитель показує вправи, але іноді робить це поспіхом або без належного акценту на важливих деталях руху.

6. Зоровий контакт підтримується, але не завжди достатньо. Учитель здебільшого слідує за реакцією учнів, але іноді може не помітити, що хтось виконує вправу неправильно.

7. Мова тіла загалом позитивна, але можливі дрібні недоліки. Вчитель зазвичай дотримується відкритої позиції, проте у деяких ситуаціях може демонструвати втому або роздратування (наприклад, схрещені руки, зітхання при неправильному виконанні завдання).

8. Міжособистісна взаємодія. Вчитель взаємодіє з учнями, але не завжди враховує індивідуальні особливості:

– Більшість учнів отримують достатню увагу, але тим, хто відстає, може бракувати додаткового пояснення або підтримки.

– Загалом доброзичливе ставлення, але можливі випадки нетактовних зауважень.

– Вчитель уникає грубості та сарказму, проте іноді може використовувати фрази, що демотивують учнів (наприклад, «Ти ж можеш краще, давай вже нормально зроби»).

9. Емоційна саморегуляція та стресостійкість. Збереження спокою у більшості ситуацій.

– Учитель зазвичай контролює свої емоції, хоча у стресових моментах може виявляти невдоволення або нетерплячість.

– Рідкісні випадки підвищення голосу, але без агресії (може трохи підвищити голос у ситуаціях, коли клас не слухає, але не застосовує грубих методів впливу).

Отже, оцінка «добре» свідчить про загальну компетентність у професійній комунікації, але є деякі аспекти, які потребують вдосконалення. Вчитель демонструє достатній рівень знань та комунікативних навичок, однак зустрічаються неточності у використанні термінології, недостатньо виразна невербальна комунікація, а також періодичні труднощі у взаємодії з учнями та підтримці мотивації. Для досягнення високого рівня слід працювати над більш чітким формулюванням інструкцій, вдосконалювати невербальну комунікацію та покращувати індивідуальний підхід до учнів.

«Задовільно». Завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник не вірно оформлено. Незадовільне проходження практики

свідчить про низький рівень комунікативної компетентності вчителя фізичної культури, що негативно впливає на ефективність навчального процесу, взаємодію з учнями та загальний освітній результат.

Основні критерії незадовільного рівня проходження практики:

1. Низький рівень володіння фаховою термінологією
2. Некоректне або невпевнене використання спортивної та педагогічної термінології – Вживання некоректних або неправильних назв вправ (наприклад, замість «координація рухів» – «балансування», замість «статична розтяжка» – «завмирання у позі»)
  - Неможливість пояснити основні поняття фізичного розвитку зрозуміло для учнів.
3. Спрощення або уникнення термінології
  - Використання надмірно розмовної або побутової мови (наприклад, «Ну, стрибайте якимось швидше», «Робіть, що я показую, неважливо, як»).
4. Недостатня вербальна комунікація: нечіткість та нелогічність інструкцій; надмірна багатослівність або, навпаки, уривчасті пояснення, що ускладнюють розуміння завдань (наприклад, «Ну, просто станьте в лінію і починайте» без конкретизації).
5. Відсутність пояснення техніки безпеки під час виконання вправ.
6. Відсутність адаптації мовлення до віку учнів: використання надмірно складної термінології без пояснення для молодших школярів; грубість або зверхність у спілкуванні (наприклад, «Ви всі неправильно робите, не можете навіть нормально присісти»).
7. Слабкий рівень невербальної комунікації
8. Пасивність або невиразність невербального супроводу: відсутність чіткої демонстрації вправ, жестів або візуальних підказок; небажання використовувати зоровий контакт, замкненість, нерухома поза під час пояснень.
9. Негативна мова тіла; прояви байдужості або роздратування (зведені руки, зітхання, постійне відвертання від учнів); агресивні жести або надмірно жорсткі коригування рухів дітей.
10. Недостатній рівень міжособистісної взаємодії: відсутність індивідуального підходу до учнів, ігнорування їхніх запитань або труднощів; відсутність заохочення
11. Відсутність педагогічного такту та емоційної саморегуляції: грубість, сарказм, агресивність; використання образливих або демотивуючих висловлювань («Як можна бути таким незграбним?»); підвищення голосу без обґрунтованої необхідності.
12. Низька стресостійкість: втрата контролю над емоціями під час уроку.

Отже, незадовільне проходження пропедевтичної практики з професійної комунікації у вчителя фізичної культури характеризується поганим володінням термінологією, невмінням чітко та доступно пояснювати вправи, неефективною вербальною і невербальною комунікацією, проблемами у взаємодії з учнями та колегами, а також відсутністю педагогічного такту. Це суттєво знижує якість навчального процесу та може демотивувати учнів до занять фізичною культурою.

«Незадовільно». Незадовільне проходження практики з професійної комунікації свідчить про значні недоліки у використанні фахової термінології, вербальній та невербальній взаємодії, а також у міжособистісних комунікаціях. Вчитель фізичної культури демонструє нечіткість та нелогічність пояснень, пасивність у невербальній комунікації, невміння адаптувати мовлення до рівня учнів та недостатній рівень педагогічного такту. Відсутність мотиваційної підтримки, індивідуального підходу та контроль над емоціями негативно впливають на якість навчального процесу та

взаємодію з учнями. Для покращення результатів необхідно суттєво розвинути професійні комунікативні навички, підвищити рівень володіння термінологією та вдосконалити методи пояснення й емоційної взаємодії.

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від коледжу виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою.

12.4. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

6.3. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку	
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики   семестр   н.р.

Дата складання заліку
«   »   20   року

Керівник практики
від закладу вищої освіти

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Оцінка:
за національною шкалою

_____ (словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ЄКТС _____

12. Рекомендована література

1. **Aliexsieiev O.** Social and pedagogical actualities of training of future physical training teachers for individual work with pupils. *Pedagogical Sciences*. 2021.
2. **Антошкіна Л.І.** Компетентнісний підхід в сучасній освіті. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2014. № 3. С. 14–16.
3. **Ареф'єв В.Г.** Основи теорії і методики фізичного виховання : підручник. Кам'янець-Подільський, 2011. 368 с.

4. **Базильчук В.Б.** Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти : методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)». Хмельницький : ХНУ, 2022. 42 с.
5. **Болотнікова Т.** Про зміст поняття «фізкультурна освіта» та фізкультурної освіти підлітків. *Фізична культура і спорт*.
6. **Вашенко О.М., Єрмолова В.М., Іванова Л.І. та ін.** Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра. Кам'янець-Подільський, 2003. 192 с.
7. **Вовченко І.І., Кутек Т.Б.** Педагогічна практика в школі : навчально-методичний посібник. Київ.
8. **Гімнастична термінологія** : навчальний посібник. Львів, 2012. 320 с.
9. **Гостішев В.М.** Оздоровчі види фізичної культури : навчальний посібник. Запоріжжя, 2010. 180 с.
10. **Денисенко Н.Г., Дишко О.Л., Василевська Л.Й., Табак Н.В.** Організація ігрової діяльності в Новій українській школі (на прикладі молодшого шкільного віку). *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 63, т. 1. С. 140–146.
11. **Денисенко Н.Г., Дишко О.Л., Василевська Л.Й., Мудрик С.Б., Мороз М.С., Констанкевич В.П.** Практична складова в системі підготовки майбутніх учителів фізичної культури. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 15. 2023. Вип. 9 (169). С. 46–50.
12. **Дишко О.Л., Белікова Н.О., Косинський Е.О.** Принцип наскрізної практичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури в системі неперервної освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 66, т. 1. С. 268–274.
13. **Дудник Н.** Роль педагогічної практики у формуванні професійних компетентностей майбутнього вчителя. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2017. № 16. С. 129–135.
14. **Journal of Teaching in Physical Education**. Human Kinetics.
15. **Kryventsova I.V.** New ways of organizing physical education classes. *International Journal of Physical Education*.
16. **Loza T.O.** Педагогічна практика з фізичної культури з учнями 5–9 класів : навчально-методичний посібник. Суми, 2016. 128 с.
17. **Mazurenko L.** Forming healthy lifestyle skills in younger schoolchildren during extracurricular activities. Kyiv, 2008. 127 p.
18. **Огієнко М.М., Лисенко Л.Л.** Наступність у педагогічній практиці як основа формування професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2016. Вип. 139 (1). С. 349–353.
19. **Physical Education & Sport Pedagogy**. Taylor & Francis.
20. **Physical Literacy as a Pedagogical Model in Physical Education**. *Sport, Education and Society*.
21. **Положення про організацію фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти України** : нормативний документ.
22. **Про вищу освіту** : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
23. **Про загальну середню освіту** : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
24. **Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти : 1–2 класи** / за ред. О.Я. Савченко. Київ, 2018.
25. **Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти : 1–2 класи** / за ред. Р.Б. Шияна. Київ, 2018.
26. **Ушмарова В.** Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in the New Ukrainian School. Monograph.
27. **Худолій О.М., Іващенко О.В.** Педагогічна практика в школі. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2011. № 10. С. 19–32.
28. **Using physical education to promote out-of-school physical activity**. *European Physical Education Review*.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА СТРАТЕГІЧНІ ДОКУМЕНТИ

1. **Державний стандарт базової середньої освіти** : постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п>

2. **Державний стандарт початкової освіти** : постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п>
3. **Концепція Нової української школи**. Київ : МОН України, 2016. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
4. **Національна рамка кваліфікацій** : постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 (у редакції постанови від 25.06.2020 № 519). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
5. **Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»** : затверджений наказом Міністерства економіки України від 23.12.2020 № 2736. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20>
6. **Про вищу освіту** : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. **Про загальну середню освіту** : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
8. **Про освіту** : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. **Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти**
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0033-93>
(Типове положення; конкретизується внутрішнім положенням ЗВО)
10. **Положення про організацію фізичного виховання у закладах загальної середньої освіти України**
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0488-05>
11. **Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти : 1–2 класи / за ред. О.Я. Савченко**
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>
12. **Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти : 1–2 класи / за ред. Р.Б. Шияна**
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>

ОРІЄНТОВНА СХЕМА КОНСПЕКТУ УРОКУ

План-конспект підготовчої частини уроку

План-конспект уроку – документ планування навчальної роботи, в якому визначаються зміст, послідовність виконання і дозування вправ, організаційні та методичні особливості уроку.

До складання плану-конспекту необхідно ознайомитись з робочим планом учителя фізичної культури, контингентом тих, хто займається (вік, рівень фізичного розвитку і фізичної підготовленості, стан здоров'я, успішності з фізичної культури), наявності необхідного інвентарю та обладнання.

1. Структура уроку включає підготовчу, основну і заключну частини. Така побудова уроку зумовлена об'єктивними змінами функціонування організму під час виконання фізичної роботи і вирішення педагогічних завдань навчально-виховного процесу.

У підготовчій частині уроку вирішуються завдання:

- організації учнів;
- загальна функціональна підготовка організму.

В основній частині уроку вирішуються завдання:

- спеціальної функціональної підготовки;
- розвитку рухових якостей;
- формування рухових умінь та навичок;
- уміння застосувати набуті навички в умовах, що змінюються.

У заключній частині уроку вирішуються завдання:

- зниження функціонального напруження;
- приведення організму до оптимального стану відповідно до подальшої діяльності.

2. Формулювання завдань уроку.

У процесі уроку вирішуються в єдності три групи завдань (виховні, освітні, оздоровчі).

При визначенні завдань необхідно враховувати: вік учнів, рівень готовності (фізичної, психологічної, координаційної), умови проведення уроку, місце уроку в системі уроків.

Виховні завдання вирішуються протягом уроку, але завдання в конспекті уроку визначаються лише в тому разі, якщо до вирішення завдань застосовуються конкретні фізичні вправи.

Формулюючи виховні завдання, необхідно вказати напрям процесу, засоби, за допомогою яких будуть вирішені завдання; наприклад, сприяти вихованню колективізму у рухливій грі "Захист фортеці", "М'яч ловцю". Сприяти вихованню дисциплінованості в процесі виконання стройових вправ.

Оздоровчі завдання направлені на підвищення функціональних спроможностей організму учнів, розвиток рухових якостей, зміцнення здоров'я, формування постави, загартовування.

Формулюючи оздоровчі завдання, слід вказати напрям процесу і форму руху, наприклад:

- сприяти розвитку спритності в естафеті з елементами акробатики;
- сприяти формуванню постави з використанням вправ біля гімнастичної стінки.

Освітні завдання направлені на формування системи знань, рухових умінь і навичок, уміння застосувати їх у нових змінюваних умовах.

Завдання мають визначатися конкретно, з урахуванням їх виконання на даному занятті.

Формулюючи освітнє завдання необхідно вказати етап структури процесу навчання, елемент вправи або вправу в цілому, наприклад:

- ознайомити з комплексом вправ для формування постави;
- навчити м'якому і стійкому приземленню в стрибках у глибину;
- перевірити техніку плавання способом кроль на грудях;
- перевірити ступінь оволодіння технікою штрафного кидка в баскетболі;
- навчити веденню м'яча зі зміною напрямку та висоти відскоку в баскетболі.

Виховні завдання вирішуються протягом року, але завдання в контексті уроку визначаються лише в тому разі, якщо до вирішення завдань застосовуються конкретні фізичні вправи.

3. У графі "Зміст уроку" записуються всі вправи у послідовності, передбаченій проведенням їх на уроці, а також теоретичні відомості. У разі необхідності окремо визначаються вправи для хлопчиків і дівчаток.

4. Організаційні та методичні вказівки. У цій графі мають бути розкриті питання організації і методи проведення уроку:

а) Організаційні вказівки. Вказуються: методи організації учнів (фронтальний, груповий, командний, позмінний, парний); хто забезпечує страхування і допомогу, підготовку місць занять, роздавання та збирання додаткового інвентарю, як використовується актив класу.

б) Методичні вказівки. Вказуються методи навчання, методичні прийоми, використання наочних посібників, орієнтири, які поліпшують процес навчання й оцінювання активності учнів; способи контролю і оцінювання виконання завдань; що необхідно виділити у вправах (темп, амплітуда, швидкість, інтервал відпочинку). Особливі правила або винятки з них у рухливих, спортивних іграх, естафетах і смугах перешкод тощо.

5. Педагогічні зауваження щодо проведеного уроку записуються студентом на основі критичного аналізу й оцінки реалізації запланованого. У цьому розділі фіксують:

- виконання завдань уроку, якщо не виконані, то які і чому;
- які зроблені зміни у вправах і чому;
- що необхідно врахувати під час складання наступного конспекту уроку.

На початку практикант пише чорновий варіант конспекту уроку і знову зустрічається з вчителем і методистом. Підписується тільки чистовий варіант, узгоджений зі всіма вимогами. Конспект у завершеному вигляді повинен бути готовим за 2-3 дні до проведення уроку. Враховується не тільки зміст і якість конспекту, але і його оформлення.

ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

№ п/п	Види діяльності	Макс. к-ть балів	Отримані бали
1	Проведення підготовчої частини уроку №1	10	
2	Проведення підготовчої частини уроку №2	10	
3	Підготовка конспекту підготовчої частини уроку №1	5	
	Підготовка конспекту підготовчої частини уроку №2	5	
	Спостереження за роботою вчителя фізичної культури №1 «Професійна комунікація вчителя фізичної культури»	4	
	Спостереження за роботою вчителя фізичної культури №2 «Урок фізичної культури»	4	
	Спостереження за роботою вчителя фізичної культури №3 «Урок фізичної культури»	4	
	Розробка комплексів ЗРВ (№1 без предметів)	5	
	Розробка комплексів ЗРВ (№2 з предметом)	5	
4	Дослідницька робота №1 - проведення пульсометрії уроку;	8	
	Дослідницька робота №2 - діагностики комунікативної взаємодії у фізичному вихованні школярів	10	
	Залік	30	
Всього		100	

Підсумкова оцінка за педагогічний практикум

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою

Викладач: Денисенко Наталія Григорівна

(підпис)